

**FRIES
VERZETS
MUSEUM**

**Het was
één groot
feest!**

Serie: Verhalen kind in oorlog

Tekst: Meike Jongejan

Onderzoek: Mariska de Boer en Hans Groeneweg

Redactie: Jan van Zijverden

Vormgeving: Richard Bos

© 2015, Fries Verzetsmuseum, Leeuwarden

HANS HORRËUS DE HAAS

In 1944 woont de negen jaar oude Hans Horrëus de Haas met zijn ouders en oudere broer in Zwolle. Zijn vader Roelof is biologieleraar aan het Zwolse Gymnasium. Door zijn anti-Duitse houding loopt Roelof gevaar. Wanneer in september 1944 alle mannen onder de 45 jaar worden opgeroepen om loopgraven aan te leggen, vertrekt de familie uit Zwolle. Moeder Gerdiene gaat naar Amsterdam en Roelof reist samen met zijn zoons naar Friesland. Ze duiken onder op een boerderij vlak bij Grouw. Voor Hans, die gewend is aan het leven in de stad, is de onderduikperiode op het Friese platteland een groot feest.

Kaart van het gebied rondom Grouw, de rode punt geeft de locatie aan van de boerderij.

Een leven zonder zorgen.

Zeilwedstrijd.

Het was een groot feest. We hadden een geweldige tijd met de kinderen die al op de boerderij woonden. Het was spannend, leerzaam en helemaal nieuw voor kinderen die alleen de stad gewend waren. Van oorlogsdreiging heb ik niet veel gemerkt. Je zag wel bommenwerpers overkomen, maar we hadden geen last van bombardementen.

Voor ons was de tijd op de boerderij een grote vakantie. Mijn broer en ik hoefden niet naar school en ik maakte alleen af en toe wat huiswerk. We maakten proppenschietters van vlierhout, pijl en bogen van hout en riet, ook bouwden we hutten van wilgentakken. De volwassenen sneden boerderijdieren voor ons uit hout en we

Hans en de stier.

maakten zelf kleine zeilbootjes waarmee we wedstrijden hielden. We speelden met zelfgemaakte legers, maakten schatkaarten, zwommen en deden klusjes op de boerderij.

Eén van de dieren op de boerderij was een grote stier van wel 500 kilo. Hier mocht je niet te dicht bij komen. Hij zat achter zware ijzeren stangen opgesloten. Ik sloeg altijd de grote steekvliegen weg van zijn rug. Op de een of andere manier had hij door dat ik niets kwaads wilde doen. Ik klom dan via de grote stangen omhoog en probeerde met een grote spagaat op de rug van de stier te komen. We waren vrienden, de stier en ik!

MIJN VADER

Schuilplaats in het riet.

Voor mijn vader was het erger. Hij leefde altijd met het gevaar om gepakt te worden. Ik had hiervan niets in de gaten. Mijn vader had voor zichzelf een schuilplaats in het hooi gemaakt. Bij gevaar kon hij hier zo in kruipen. Op een dag vonden mijn broer en ik deze schuilplaats toen we op de hooizolder speelde. Pas na de oorlog begrepen we dat hij zich hier bij gevaar verstopte. Na onze ontdekking verstopte mijn vader zich in het rietmoeras of op een boot in het riet.

BIJ DE DOMINEE

Begin 1945 vond mijn vader het niet meer veilig op de boerderij. Steeds vaker waren er Duitse controles waarbij onderduikers werden opgepakt. Mijn vader wilde niet dat de mensen op de boerderij die ons onder lieten duiken gevaar gingen lopen. We vetrokken naar het dichtbij gelegen Oldeboorn. Daar doken we onder bij een dominee.

Afscheid van het landleven.

April 1945, bevrijding van Oldeboorn.

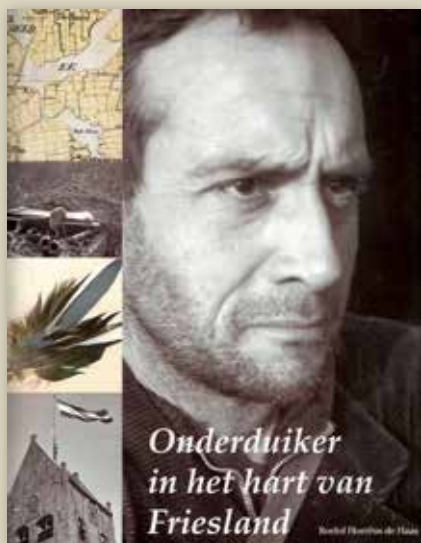
Ook in Oldeboorn was het leven een groot avontuur. We speelden wilde spelletjes en ik had helemaal niet in de gaten dat we daar in een pastorie zaten met prachtige ramen. Op een dag schoot ik met pijl en boog een van die ramen kapot. In die tijd was nergens meer glas te krijgen. Mijn vader zal niet blij geweest zijn met mijn actie.

HET DAGBOEK VAN MIJN VADER

Toen ik na de oorlog het dagboek van mijn vader las, begreep ik pas hoe hij als volwassene deze tijd had beleefd. Ik ben mijn vader dankbaar dat hij zoveel moeite heeft gedaan om de oorlogstijd voor ons zo normaal mogelijk te laten zijn. Zijn uitgangspunt was: maak je niet angstig, maar leef je leven zo goed als mogelijk.

“Hebt u het al gehoord, meneer? De school is tòch gevorderd”. Met deze woorden begint de Zwolse biologieleraar Roelof Horrëus de Haas in september 1944 zijn dagboek. In dit dagboek legt hij alle bijzondere gebeurtenissen tot en met de bevrijding vast in woord en beeld. Zo beschrijft hij het Friese boerenleven, de strijd tegen het water en de wonderen van de natuur. Hij schrijft over zijn goed verstopte slaappleats in het moeras. Hoewel hij weinig over de oorlog zelf vertelt, is de angst en de spanning duidelijk aanwezig. In 2004 is dit dagboek vol foto's gepubliceerd.

Onderduiker in het hart van Friesland.
Roelof Horrëus de Haas.
2004.
Waanders. Zwolle.
ISBN 90 808 727 17

FRIES VERZETS MUSEUM

Fries Verzetsmuseum, Wilhelminaplein 92, 8911 BS Leeuwarden

T: 058 255 55 00, E: info@friesverzetsmuseum.nl, www.friesverzetsmuseum.nl